

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Jurriaan Andriessen, behangselschilder
Harmanni, R.

Citation

Harmanni, R. (1997). Jurriaan Andriessen, behangselschilder. *Arsiv Kaynak Tarama Dergisi*, 41(6), 38-43. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/5429>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/5429>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen

1

Wanneer de behangselschilderkunst in ons land wordt vergeleken met die van de ons omringende landen kan men concluderen dat de traditie van de landschapsbehangsels hier een unieke positie inneemt, zowel wat betreft de vroege ontstaansgeschiedenis sinds het laatste kwart van de zeventiende eeuw, de schaal waarop ze werden toegepast, als de artistieke kwaliteit van deze werken in het algemeen.

2

De hardnekkige veronderstelling dat Jurriaan Andriessen een behangselfabriek had, dan wel een dergelijke onderneming voerde in compagnonschap met Izaak Schmidt, voordat hij voor zichzelf begon, berust op een verkeerde interpretatie in het lexicon van J. Immerzeel. De artistieke kwaliteit van een klein atelier als dat van Andriessen laat zich op geen enkele wijze vergelijken met de veelal seriematige producten die de behangselfabrieken in de achttiende eeuw voortbrachten.

(J. Immerzeel, *De Levens en werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders, beeldhouwers, graveurs en bouwmeesters* [...], Amsterdam 1842, dl.I, p.8)

3

De hulplijnen die Jurriaan Andriessen vooral in de eerste helft van de jaren tachtig in zijn getekende ontwerpen toepaste ten behoeve van het perspectief, waren bedoeld als theoretische onderbouwing van de in de landschapschilderkunst veel gehanteerde methode om de toeschouwer de indruk te geven dat hij een hoger standpunt heeft dan de afgebeelde figuren, waardoor in de landschappen veel meer diepte wordt gesuggereerd.

4

Het op de tentoonstelling *Langs Velden en Wegen* (Rijksmuseum Amsterdam 1997) getoonde arcadische landschap van Juriaan Andriessen afkomstig uit de zaal van Herengracht 524 te Amsterdam heeft schrijnend aangetoond - zeker wanneer men bekend is met de originele situatie - dat het uit de oorspronkelijke context halen van decoratieve schilderijen en het tentoonstellen daarvan als afzonderlijk kunstwerk een ontluisterende onderneming is.

(Cat.tent. *Langs Velden en Wegen, De verbeelding van het landschap in de 18de en 19de eeuw*, Amsterdam (Rijksmuseum) 1997, cat.nr 8)

5

Beoordeling van decoratieve schilderkunst op louter esthetische gronden schiet altijd te kort.

6

Ten onrechte stelt Lydie van Dijk dat de achttiende-eeuwse negendelige plafondschildering in het Drostenhuis te Zwolle (Melkmarkt 41) zou zijn samengesteld uit niet bij elkaar behorende onderdelen en dat de acht grisailles hiervan zelfs niet bedoeld zouden kunnen zijn als plafonddecoratie. Er zijn verschillende argumenten aan te voeren om dit te weerleggen.

(L. van Dijk, "Een serie plafondschilderingen in het Drostenhuis te Zwolle", *Overijsselse Historische Bijdragen* 112 (1997), pp.119-123)

7

In vergelijking met de ver doorgevoerde specialisaties in de andere wetenschappelijke vakgebieden, is het verbazingwekkend dat de brede onderzoeksterreinen van kunstnijverheid enerzijds en de complexe materie van de interieurgeschiedenis anderzijds - met al haar technische, sociaal-culturele en (kunst-)historische aspecten - in Nederland slechts onder één universitaire leerstoel vallen.

8

Een on-line te raadplegen databank van Nederlandse architecten, in navolging van de kunstenaarsdatabank RKDartist, zou van groot belang zijn voor het onderzoek naar het nog weinig ontgonnen terrein van de Nederlandse bouwkunst van de negentiende eeuw. Het Nederlands Architectuurinstituut is de meest geschikte instelling om een dergelijke architectendatabank te initiëren en te beheren.

9

Eenmalig inventariseren en documenteren is niet voldoende om de immer dreigende ontmanteling van bestanddelen in historische interieurs tegen te gaan. De eigendomsoverdracht van (rijks)monumenten zou daarom verplicht moeten worden gemeld bij de rijks- of gemeentelijke overheid, zodat ter plaatse een inspectie kan worden uitgevoerd.

10

Door het toenemende gebruik van navigatiesystemen in zowel het gemotoriseerde verkeer als door fietsers en wandelaars, zal de gemiddelde topografische kennis zich op termijn in dezelfde zorgwekkende richting ontwikkelen als die van het huidige gebrekkige historische bewustzijn.

11

Hoe langer je je bezig houdt met behang, hoe groter de kans dat je er doorheen gaat.